

ՄԻԱՄՆԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆ

2021

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ

ԹԵՍՏ 8

Իմ քի համարը

Նստարանի համարը

Հարգելի՛ դիմորդ

Խորհուրդ ենք տալիս առաջադրանքները կատարել ըստ հերթականության: Ուշադիր կարդացե՛ք յուրաքանչյուր առաջադրանք և պատասխանների առաջարկվող տարբերակները: Եթե Ձեզ չի հաջողվում որևէ առաջադրանքի անմիջապես պատասխանել, ժամանակը խնայելու նպատակով կարող եք այն բաց թողնել և դրան անդրադառնալ ավելի ուշ:

Ձեր առջև դրված թեստ-գրքույկի էջերի դատարկ մասերը ազատորեն կարող եք օգտագործել սևագրության համար: ***Թեստ-գրքույկը չի ստուգվում: Ստուգվում է միայն պատասխանների ձևաթուղթը:***

Առաջադրանքները կատարելուց հետո չմոռանաք պատասխանները ուշադիր և խնամքով նշել պատասխանների ձևաթղթում: Պատասխանների ձևաթղթի ճիշտ լրացումից է կախված Ձեր քննական միավորը:

Մաղթում ենք հաջողություն:

Ա ՄԱԿԱՐԴԱԿ

- 1 Դրոյի և Նժդէի ջոկատները Ջանգեզուրից մտան Արցախ՝
- 1) 1918 թ. հոկտեմբերին
  - 2) 1919 թ. ապրիլին
  - 3) 1919 թ. հոկտեմբերին
  - 4) 1920 թ. ապրիլին
- 2 Ե՞րբ է Հովհաննես Աղամյանը ստեղծել եռագույն հեռուստատեսությունը.
- 1) 1933 թ.
  - 2) 1925 թ.
  - 3) 1926 թ.
  - 4) 1930 թ.
- 3 Ե՞րբ է Արտաշես I-ը հրապարակել հողային բարեփոխման մասին հրամանագիրը.
- 1) Ք. ա. մոտ 185 թ.
  - 2) Ք. ա. մոտ 175 թ.
  - 3) Ք. ա. մոտ 178 թ.
  - 4) Ք. ա. մոտ 180 թ.
- 4 Ե՞րբ է Տրդատ I-ը ավաններին վտարել Հայաստանից.
- 1) 82 թ.
  - 2) 70 թ.
  - 3) 72 թ.
  - 4) 76 թ.
- 5 Ե՞րբ է Թեոդորոս Ռշտունին վերամիավորել Հայաստանը.
- 1) 639 թ.
  - 2) 652 թ.
  - 3) 642 թ.
  - 4) 650 թ.
- 6 Ե՞րբ է Սարգսուրի III-ը հիշատակվել ասորեստանյան արձանագրություններում.
- 1) Ք. ա. 644 թ.
  - 2) Ք. ա. 645 թ.
  - 3) Ք. ա. 643 թ.
  - 4) Ք. ա. 646 թ.
- 7 Ե՞րբ է Մխիթար սպարապետը թուրքերին պարտության մատնել Օրդուբադում.
- 1) 1730 թ.
  - 2) 1727 թ.
  - 3) 1728 թ.
  - 4) 1729 թ.

8

Ե՞րբ է տեղի ունեցել Արևմտահայերի առաջին համագումարը.

- 1) 1918 թ. մայիսի 2-11-ին
- 2) 1917 թ. մարտի 2-11-ին
- 3) 1917 թ. մայիսի 2-11-ին
- 4) 1918 թ. մարտի 2-11-ին

9

Ո՞ր կուսակցությունների հետ է կռալիցիոն կառավարություն կազմել ՀՅԴ-ն 1918-1920 թվականներին.

- 1) Էսեռների և ՀԺԿ-ի
- 2) ՀՍՌԿ-ի և մենշևիկների
- 3) բոլշևիկների և էսեռների
- 4) մենշևիկների և բոլշևիկների

10

XIV դ. վերջերից ո՞ր վանքը դարձավ Ադվանից կոչվող եկեղեցու կաթողիկոսանիստը.

- 1) Աղուենի
- 2) Տաթևի
- 3) Գանձասարի
- 4) Ամարասի

11

Որքա՞ն է Ճորոխ գետի երկարությունը.

- 1) 345 կմ
- 2) 354 կմ
- 3) 535 կմ
- 4) 435 կմ

12

Ըստ հույն պատմիչի՝ քանի՞ լեզվով էին խոսում Տիգրան II-ի տերությունում.

- 1) 10
- 2) 30-ից ավելի
- 3) 15-ից ավելի
- 4) մոտ 25

13

Հայ հասարակությունը ի՞նչ դասերից էր կազմված ավատատիրության ժամանակաշրջանում.

- 1) հոգևորականներ և ասպետներ
- 2) իշխաններ և ստրուկներ
- 3) նախարարներ և ճորտեր
- 4) ազատներ և անազատներ

14

Ստորև նշված տարածքներից ո՞րը չի մտել Վահրամյանների իշխանության մեջ.

- 1) Տավուշ
- 2) Գարդման
- 3) Փառիսոս
- 4) Ջավախք

15

Որքա՞ն է եղել Գանձակի մոտակա Չոլակ վայր Արցախից ժամանած հայկական զորքի թիվը.

- 1) 10 000
- 2) 12 000
- 3) 15 000
- 4) 6 000

16

Ո՞վ է «Ամենայն հայոց կաթողիկոսությունը և Կովկասի հայք XIX դարում» երկհատոր ուսումնասիրության հեղինակը.

- 1) Հովսեփ Գաթրճյանը
- 2) Ալեքսանդր Երիցյանը
- 3) Ստեփանոս Պալասանյանը
- 4) Նիկողայոս Ադոնցը

17

Ո՞ր պատմիչի աշխատությունից են մեջբերված խոսքերը.

«Եվ տիրապետեց նա բազմաթիվ բերդերի և գավառների Վայոց ձորի, Խաչենի և Փառիսոսի սահմաններում՝ ավելի, քան իր եղբայրը, և չկար մեկը, որ սարսափ պատճառեր Հայաստանին»:

- 1) Հովհաննես Դրասխանակերտցի
- 2) Վարդան Արևելցի
- 3) Ասողիկ
- 4) Թովմա Արծրունի

18

Ո՞վ է մեջբերված հատվածի հեղինակը.

«Նա քաղաքը շրջապատեց 50 կանգուն բարձրության պարիսպով, որի հաստության մեջ կային ձիերի բազմաթիվ ախոռներ: Քաղաքի արվարձանում նա կառուցեց պալատ՝ ընդարձակ զբոսայգիներով, որսատեղերով և լճերով: Մերձակայքում նա բարձրացրեց նաև հզոր մի բերդ»:

- 1) Ստրաբոնը
- 2) Պլուտարքոսը
- 3) Դիոն Կասիոսը
- 4) Ապպիանոսը

19

Խորհրդային Հայաստանին արտաքին օգնություն կազմակերպելու գործում նշանակալից դեր կատարած կազմակերպությունը, որ հիմնվել էր Երևանում, կոչվում էր՝

- 1) Հայաստանի օգնության խորհուրդ
- 2) Հայ օգնության միություն
- 3) Հայրենիքի օգնության կոմիտե
- 4) Հայաստանի օգնության կոմիտե

20

Ի՞նչ անունով էր հայտնի 1918 թ. մայիսին Դանիել Բեկ-Փիրումյանի գլխավորությամբ ստեղծված զորաջոկատը.

- 1) Երևանյան ջոկատ
- 2) Սարդարապատի ջոկատ
- 3) Մահապարտների գունդ
- 4) Հայկական լեգեոն

21

Հայաստանում խոշոր հողային տիրույթները մասնատելու և դրանով երկիրը բուլացնելու նպատակով ի՞նչ ձեռնարկեց Սասանյան Պերոզ թագավորը.

- 1) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց իշխանական տների կրտսեր ներկայացուցիչներին:
- 2) Հողեր ժառանգելու և գնելու իրավունք շնորհեց բարձրաստիճան հոգևորականներին:
- 3) Անժառանգ մահացած իշխանական տների ներկայացուցիչների թողած հողային տիրույթների ժառանգորդ հռչակեց Պարսից տերությանը:
- 4) Հողեր ժառանգելու իրավունք շնորհեց նաև իշխանական տների իգական սեռի ներկայացուցիչներին:

22

Ինչո՞ւ անհաջողություններ կրեց Ռուսա I-ը, և Սարգոն II-ը կարողացավ արշավել Վանի թագավորության դեմ.

- 1) Ասորեստանը նախապես դաշնակցեց Մարաստանի հետ:
- 2) Վանի թագավորությունում առաջացան տնտեսական դժվարություններ:
- 3) Մինչ այդ անհաջողությամբ ավարտվեց Վանի թագավորության զորքերի արշավանքը դեպի Բաբելոն:
- 4) Երկիրը հայտնվեց երկու ճակատով հարձակվող թշնամիների օղակում:

23

Դասավորել ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

ա. ՀՀ խորհրդարանի առաջին ընտրությունները

բ. Հայաստանի անկախության մասին կոչի հրապարակումը Թիֆլիսի մամուլում

գ. Հայաստանի խորհրդի անդրանիկ նիստի բացումը

դ. Հ. Քաջազնունու ընտրվելը ՀՀ վարչապետ

ե. ՀՀ առաջին կառավարության ժամանումը Երևան

- 1) դ, բ, ա, գ, ե
- 2) բ, դ, ե, գ, ա
- 3) բ, ե, ա, գ, դ
- 4) դ, բ, ե, գ, ա

24

Պայմանագրերը դասավորել ըստ կնքման ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Գեորգիևսկի
- բ. Սան Ստեֆանոյի
- գ. Թուրքմենչայի
- դ. Բուխարեստի
- ե. Գյուլիստանի
- զ. Ադրիանուպոլսի

- 1) ե, ա, գ, զ, բ, դ
- 2) ա, ե, դ, գ, զ, բ
- 3) ա, դ, ե, գ, զ, բ
- 4) դ, ե, գ, զ, բ, ա

25

Արտաշես I-ի ստեղծած չորս գորավարությունների ղեկավարների անունները համապատասխանեցնել գորավարության ուղղությանը.

1) արևելք	ա. Արտաշեսի որդի Զարեհ
2) հարավ	բ. Արտաշեսի որդի Վրույր
3) հյուսիս	գ. Արտաշեսի որդի Տիրան
4) արևմուտք	դ. Արտաշեսի որդի Արտավազդ
	ե. գորավար Սմբատ

- 1) 1-բ, 2-ա, 3-դ, 4-ե
- 2) 1-դ, 2-ե, 3-ա, 4-գ
- 3) 1-դ, 2-գ, 3-բ, 4-ե
- 4) 1-ա, 2-դ, 3-բ, 4-գ

26

Կատարել համապատասխանեցում.

1) Հայոց զորքի թիվը Ջիրավի ճակատամարտում	ա. 40 հազար
2) Երվանդ Սակավակյացի օրոք հայոց հետևակի թիվը	բ. 30 հազար
3) Խառանի ճակատամարտում հռոմեացիների զոհերի թիվը	գ. 55 հազար
4) «Զորանամակում» տրված նախարարական տների հեծելազորի ընդհանուր թիվը	դ. 20 հազար
5) Կիլիկյան հայոց պետության բանակի թիվը XII դ. կեսերին	ե. 8 հազար
	զ. 90 հազար

- 1) 1-ե, 2-գ, 3-դ, 4-բ, 5-ա
- 2) 1-գ, 2-ա, 3-դ, 4-գ, 5-բ
- 3) 1-ե, 2-ա, 3-գ, 4-դ, 5-բ
- 4) 1-գ, 2-գ, 3-բ, 4-դ, 5-ա

27

Տրված պնդումներից ո՞րն է սխալ.

- 1) Մելիքջան Մելիք-Շահնազարյանցի որդի Մանուչարը իր զորամասով մասնակցել է Նադիրի՝ Հնդկաստան կատարած արշավանքին:
- 2) Սևանի հարավարևելյան մասում իշխող Մելիք-Շահնազարյանները Նադիր շահի օրոք ավելի են ամրապնդել իրենց դիրքերը:
- 3) Նադիր շահի օրոք իրենց տիրապետությունները պահպանել են Սյունիքի և Ղարաղաղի հայկական մելիքությունները:
- 4) Արցախի մելիքներից Դիզակի մելիք Եզանը ստացել է քալանթարի տիտղոս:

28

Կաթողիկոսական աթոռը մնաց Հռոմկլայում մինչև՝

- 1) 1394 թ.
- 2) 1292 թ.
- 3) 1441 թ.
- 4) 1295 թ.

29

Ե՞րբ են հնչակյանները հիմնադրել իրենց պաշտոնաթերթը.

- 1) 1890 թ.
- 2) 1887 թ.
- 3) 1888 թ.
- 4) 1889 թ.

30

Հայաստանում 1937 թ. վերջի դրությամբ որքա՞ն է կեղեցի էր փակվել.

- 1) 500
- 2) 3000
- 3) 1500
- 4) 800

31

1960 թ. դեկտեմբերին ո՞վ ընտրվեց ՀԿԿ կենտկոմի առաջին քարտուղար.

- 1) Անտոն Քոչինյանը
- 2) Յակով Զարոբյանը
- 3) Գրիգոր Հարությունյանը
- 4) Սուրեն Թովմասյանը

32

Ո՞ր երկրների կառավարություններն են ընդունել նշված հայտարարությունը.

«Հաշվի առնելով մարդկության ու քաղաքակրթության դեմ թուրքիայի կողմից կատարված այս նոր հանցագործությունները՝ ... դաշնակից կառավարությունները սույնով հրապարակավ հայտնում են Բարձր դռանը, որ իրենք այդ հանցագործությունների համար անձնապես պատասխանատու են համարելու թուրքական կառավարության բոլոր անդամներին, ինչպես նաև կառավարության տեղական այն ներկայացուցիչներին, ովքեր մասնակից են եղել կոտորածներին»:

- 1) Ֆրանսիա, Ռուսաստան և ԱՄՆ
- 2) Մեծ Բրիտանիա, Ռուսաստան և Գերմանիա
- 3) Ֆրանսիա, Ավստրո-Հունգարիա, Մեծ Բրիտանիա
- 4) Մեծ Բրիտանիա, Ռուսաստան և Ֆրանսիա

33

Ո՞վ է մեջբերված խոսքի հեղինակը.

«Մենք չենք կարող երբևիցե հրաժարվել հողային պահանջներից, որոնք մեզ համար անհրաժեշտություն են, մեր կենսունակության և ապրելու կարելիության առաջին պայմանը»:

- 1) Ա. Մոավյանը
- 2) Ա. Մյասնիկյանը
- 3) Գ. Նժդեհը
- 4) Ա. Մանուկյանը

34

Ի՞նչ է նշանակում «Անաբասիս».

- 1) «Մեծ մարդկանց մասին»
- 2) «Քսան հազարի նահանջը»
- 3) «Տասը հազարի նահանջը»
- 4) «Հույն վարձկանների նահանջը»

35

Թվարկվածներից որո՞նք են ճիշտ արտահայտում պատմական իրադարձությունների հետևանքները.

- ա. 1930–ական թթ. խորհրդային երկրում ծավալված բռնաճնշումների հետևանքը Սփյուռքի հետ հարաբերությունների ընդհատումն էր:
- բ. 1950–ական թթ. վերջին ստալինյան բռնաճնշումների հետևանքը Սփյուռքի հետ հարաբերությունների ընդհատումն էր:
- գ. Հետպատերազմյան շրջանում սկսված տնտեսական դժվարությունները նպաստեցին սփյուռքահայերի հայրենադարձությանը:
- դ. «Ազգային օջախի» ստեղծումը Լոզանի կոնֆերանսի որոշումների հետևանքն էր:
- ե. Թուրքիայի՝ Հյուսիսատլանտյան խմբավորմանն անդամակցելու հետևանք էր հայկական հողային պահանջներից ԽՍՀՄ դեկավարության հրաժարումը:

- 1) ա, ե
- 2) ա, դ
- 3) բ, ե
- 4) գ, դ

36

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- ա. Անիի գրավումը մոնղոլների կողմից
- բ. Կոտմանի ճակատամարտը
- գ. Հեթում I–ի ուղևորությունը Կարակորում
- դ. Լոռե և Շամքոր քաղաքների գրավումը մոնղոլների կողմից
- ե. մոնղոլների կողմից Ջալալեդդինին ջախջախիչ պարտության մատնելը
- զ. Չմանկատուկի ճակատամարտը

- 1) բ, ե, ա, դ, գ, զ
- 2) ե, բ, դ, ա, գ, զ
- 3) ե, բ, ա, դ, գ, զ
- 4) բ, ե, դ, ա, գ, զ

37

Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության՝ թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել երրորդը.

- ա) Տրդատ II–ի գահակալումը Հայաստանում
- բ) Ոսիսա գյուղի մոտ տեղի ունեցած ճակատամարտը
- գ) Մծբինի 40–ամյա խաղաղության պայմանագրի կնքումը
- դ) հայոց գահի հանձնումը Բակուր Արշակունուն
- ե) Վաղարշապատ մայրաքաղաքի հիմնադրումը

- 1) ե
- 2) ա
- 3) գ
- 4) բ

Կատարել համապատասխանեցում.***Անուն***

- 1) Սարգիս Մուրադյան
- 2) Նիկողայոս Նիկողոսյան
- 3) Արտաշես Հովսեփյան
- 4) Մինաս Ավետիսյան

Ստեղծագործություն

- ա. «Ալեքսանդր Թամանյան»
- բ. «Կոմիտասի վերջին գիշերը»
- գ. «Սպասում»
- դ. «Միքայել Նալբանդյան»
- ե. «Իմ ժողովրդի պատմության տարեթվերից»

- 1) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-ե
- 2) 1-ե, 2-դ, 3-ա, 4-գ
- 3) 1-գ, 2-բ, 3-դ, 4-ե
- 4) 1-բ, 2-դ, 3-ա, 4-գ

Ընտրել տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները.

- 1) Բագրատունյաց Հայաստանում հարկահանությանը, շուկաներին, առևտրին, արհեստներին հետևող հատուկ պաշտոնյան կոչվում էր շահապ:
- 2) Արքունի եկամուտներն ու ծախսերը տնօրինող պաշտոնյան Կիլիկյան Հայաստանում կոչվում էր սենեսկալ:
- 3) Արշակունյաց Հայաստանում արքունիքը կոչվում էր աշխարհաժողով:
- 4) Բագրատունիների ժամանակաշրջանում բուն քաղաքը կոչվում էր շահաստան:
- 5) Բագրատունիների օրոք իշխաններին ենթակա զորամասերից կազմված զորամիավորումը կոչվում էր մարզպանական գունդ:

Գտնել սխալ պատասխանները.***Ժամանակավոր կառավարության 1917 թ. ապրիլի 26-ի որոշման հետևանքով՝***

- 1) Հայկական մարզերը կառավարվեցին գեներալ կոմիսարի և նրա երկու օգնականների միջոցով
- 2) Փոխվեց Ռուսաստանի քաղաքականությունը հայերի նկատմամբ
- 3) Օսմանյան կայսրությունից նվաճված տարածքի հայկական մասը՝ որպես առանձին վարչական միավոր, ստացավ «Թուրքահայաստան» անվանումը
- 4) Ռուսաստանը պաշտոնապես ճանաչեց հայ ժողովրդի ազատ ինքնորոշման և ազգային անկախ պետություն ունենալու իրավունքը
- 5) Արևմտյան Հայաստանի տարածքում, մինչև նրա կարգավիճակը վերջնականապես որոշելը, ստեղծվեցին երեք հայկական մարզեր՝ Էրզրումի, Խնուսի, Վանի
- 6) Արևմտահայության ինքնորոշման իրավունքի իրականացման նպատակով ռուսական զորքերը դուրս բերվեցին Արևմտյան Հայաստանից

41

Տրված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.

- 1) Միացյալ Հայաստանի հռչակագիրը վճռական քայլ էր հայության երկու հատվածների մերձեցման համար, բայց այն արտաքին-քաղաքական որևէ նշանակություն չունեցավ:
- 2) Կիլիկիայի հայերի կոտորածների պատասխանատվությունը դնելով Մ. Քեմալի և Կ. Պոլսի օսմանյան կառավարության վրա՝ դաշնակիցները գործնական որևէ քայլ չարեցին դրանք դադարեցնելու համար:
- 3) Սան Ռեմոյի կոնֆերանսը հավանություն տվեց միացյալ հայկական պետության ստեղծմանը, սակայն դաշնակիցները շարունակում էին հարցը կապել Ռուսաստանի կողմից Հայաստանի մանդատը ստանձնելու խնդրի հետ:
- 4) ԱՄՆ-ի Սենատը մերժեց Հայաստանի մանդատը ստանձնելու և այնտեղ ամերիկյան գործեր ուղարկելու նախագահ Ռուզվելտի առաջարկը:
- 5) Հաճընի 1920 թ. ինքնապաշտպանության բարձրագույն խորհրդի նախագահն էր Պետրոս Սարաճյանը, զինված ուժերի հրամանատարը՝ Սարգիս Ճեպեճյանը:
- 6) Անգլիայի վարչապետ Դ. Լլոյդ Ջորջը համաձայնվեց ստանձնելու հայ-թուրքական սահմանները որոշելու իրավարարի առաքելությունը:

42

Տրված իրադարձություններից ո՞րն է խախտում տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Հելլենիզմի դարաշրջանի սկիզբն Առաջավոր Ասիայում
- 2) Մելնկյան պետության առաջացումը
- 3) Հայկազունների Երվանդական ճյուղի իշխանության վերացումը Մեծ Հայքում
- 4) Սամոսատ մայրաքաղաքի կառուցումը
- 5) Արշամաշատ քաղաքի կառուցումը

43

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Պարսկաստանի և Բյուզանդիայի միջև «հավիտենական» հաշտության կնքումը
- 2) Երուսաղեմի գրավումը պարսիկների կողմից և Քրիստոսի Խաչափայտի գերեվարումը
- 3) Դվինի երկրորդ եկեղեցական ժողովի գումարումը
- 4) Հուստինիանոս I-ի գահակալության սկիզբը
- 5) Վարդան Կրտսերի գլխավորած ապստամբության սկիզբը

--	--	--	--	--

Կատարել համապատասխանեցում.

Հիմնադրման վայր

- ա. Երևան
- բ. Ալեքսանդրապոլ
- գ. Մոսկվա
- դ. Վան
- ե. Կարին

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	

Կազմակերպություն

- 1) «Սև խաչ»
- 2) «Հայրենասերների միություն»
- 3) «Հայրենիքի սիրո գրասենյակ»
- 4) «Պաշտպան հայրենյաց»
- 5) «Բարենպատակ ընկերություն»
- 6) «Հայասեր-ազգասեր»

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ «Ճիշտ է», «Միսալ է», «Զգիտեմ» պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Հայրենական մեծ պատերազմի ժամանակ հայկական ազգային դիվիզիաներից առաջինը կռվի դաշտ է մեկնել 51-րդ գվարդիական դիվիզիան:
- 2) Տաթևում կայացած համագանգեգուրյան երկրորդ համագումարը Լեոնահայաստանը վերանվանել է Հայաստանի Հանրապետություն:
- 3) Արցախահայության 9-րդ համագումարը երկրամասը հռչակել է Հայաստանի Հանրապետության անբաժան մասը:
- 4) Խորհրդային Ռուսաստանի բոլշևիկյան ղեկավարության քաղաքականության արդյունքում Արևելյան Հայաստանի տարածքների զգալի մասը նույնպես դուրս է մնացել Խորհրդային Հայաստանի սահմաններից:
- 5) Խորհրդային երկրում արդյունաբերացման գործընթացն սկսվել է այն ժամանակ, երբ ԽՍՀՄ ղեկավարությունը դեռ չէր հայտարարել նեպից հրաժարվելու մասին:
- 6) Հնգամյակներով կենտրոնացված պլանավորումը կիրառվել է ԽՍՀՄ գոյության բոլոր տարիներին:

Բ ՄԱԿԱՐԴԱԿ

46

Ընտրել տերմինների կամ հասկացությունների սխալ բացատրությունները.

- ա. Արգիշտի I-ի գորքերը Զագրոսյան լեռներով հասել են մինչև Պարսուա, որը հետագայում կոչվել է Պարսկահայք:
- բ. Վարչական առումով Վանի թագավորությունը բաժանված էր միավորների, որոնք կոչվում էին մարգեր:
- գ. Արարատյան համահայկական թագավորությունը հինարևելյան տիպի բացարձակ միապետություն էր:
- դ. Արամազդը երկրի և երկնքի արարիչ, մարդկանց բարօրություն, լիություն ու արիություն շնորհող աստվածն էր:
- ե. Վահագնը ռազմի, քաջության և ամպրոպի աստվածն էր:
- զ. Աստղիկը հայոց դիցարանում մեծարվել է «Ոսկեմայր» տիտղոսով:
- է. Աքեմենյանների օրոք Հայաստանի արևմտյան մասի կառավարիչը կոչվում էր սատրապ:
  - 1) ա, գ, է
  - 2) բ, դ, ե
  - 3) ա, գ, է
  - 4) բ, ե, գ

47

Գտնել տերմինների կամ հասկացությունների ճիշտ բացատրությունները.

- ա. Ամբողջ միջնադարի ընթացքում միայն Վասպուրականի հայ բնակչության հոգևոր կյանքը կարգավորող նվիրապետական աթոռը կոչվում էր Աղթամարի կաթողիկոսություն:
- բ. Գեղարդավանքը ահռելի ժայռի մեջ փորված լինելու համար հայտնի է նաև Այրիվանք անունով:
- գ. Կիլիկյան Հայաստանի արքունիքի մեջ մտնող մարմիններից մեկը կոչվում էր երկրախորհուրդ:
- դ. Ջորահրամանատարներ նշանակված մելիքական տան կրտսեր ներկայացուցիչները կոչվում էին բեյ, սարդար:
- ե. Միջնադարյան վարդապետարանները բարձրագույն տիպի դպրոցներ էին:
- զ. Սուլթանի անձնական գվարդիայում ծառայող գնված ստրուկներին կոչում էին մամլուքներ:
- է. Միայն պաշտամունքային, եկեղեցական շինություններից բաղկացած համալիրները կոչվում էին վանական:
  - 1) գ, դ, զ
  - 2) բ, ե, գ
  - 3) ա, դ, է
  - 4) ա, բ, է

Թվարկվածներից որո՞նք են 1919 թ. հունվարի հայ-վրացական հաշտության կոնֆերանսի արդյունքներից.

- ա. Լոռին հայտարարվեց «չեզոք գոտի»:
- բ. «Լոռու չեզոք գոտու» մեջ մտան Բորչալուի գավառի Ալավերդու (Թումանյան), Ուզունլարի (Օձուն) և Ախալքալաքի շրջանները:
- գ. «Չեզոք գոտում» սահմանվեց հատուկ կառավարում՝ Հայաստանի և Վրաստանի լիազոր ներկայացուցիչների համատեղ ղեկավարությամբ:
- դ. «Լոռու չեզոք գոտու» ընդհանուր վերահսկողությունը դրվեց ամերիկացի գեներալ-նահանգապետի վրա:
- ե. Վորոնցովկայի շրջանը համարվեց վիճելի տարածք:
- զ. «Չեզոք գոտում» տեղակայվեցին խաղաղապահ զորքեր:
- է. Ջավախքը փաստացի մնաց Վրաստանի հսկողության ներքո:

- 1) գ, ե, է
- 2) ա, դ, զ
- 3) ա, գ, է
- 4) բ, դ, զ

Թվարկվածներից որո՞նք 1918 թ. Մայիսյան հերոսամարտերի հետևանքներից չեն.

- ա. Հերոսամարտերի շնորհիվ բնաջնջումից փրկվեց արևելահայությունը, ինչպես և Եղեռնից մազապուրծ հարյուր հազարավոր արևմտահայեր:
- բ. Հերոսամարտերից հետո թուրքական զորքերը սրընթաց առաջ շարժվեցին և գրավեցին Թիֆլիսը:
- գ. Հայկական ուժերի ռազմական հաջող գործողություններն ստիպեցին թուրքական կողմին Բաթումի բանակցություններում մեղմացնել իրենց պահանջները:
- դ. Թուրքիան ստիպված էր նորաստեղծ Հայաստանի Հանրապետության հետ 1918 թ. հունիսի 4-ին կնքել հաշտության պայմանագիր:
- ե. Հերոսամարտերից հետո հայությունը չկարողացավ ազգովին ինքնակազմակերպվել:
- զ. Հերոսամարտերով դրվեց ամբողջական հայրենիքի վերականգնման ճանապարհի սկիզբը:
- է. Ճակատամարտերը հնարավորություն տվեցին թուրքական զորքերին առանց դիմադրության գրավելու Բաքուն:

- 1) բ, ե, է
- 2) ա, գ, զ
- 3) բ, դ, է
- 4) ա, գ, է

50

Ըստ ժամանակագրական հաջորդականության՝ թվարկված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել հինգերորդը.

- ա) Խորհրդային Հայաստանի ճարտարապետների միության ստեղծումը
- բ) Վիկտոր Համբարձումյանի՝ Աստղագետների միջազգային միության նախագահի պատվավոր պաշտոնի զբաղեցումը
- գ) Գիտության և արվեստի ինստիտուտի գործունեության ավարտը
- դ) ակադեմիկոս Հովսեփ Օրբելու նշանակվելը Արմֆանի նախագահ է «Նամուս» կինոնկարի ստեղծումը
- զ) Էլեկտրոնային արագացուցչի շահագործման սկիզբը Հայաստանում
- է) Լենինականի (Գյումրի) պետական թատրոնի հիմնումը
- ը) գիտությունների ակադեմիայի նուրբ օրգանական քիմիայի ինստիտուտի ստեղծումը
- թ) Հայաստանի կերպարվեստի թանգարանի կազմակերպումը

- 1) ը
- 2) ա
- 3) թ
- 4) դ

51

Տրված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել յոթերորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Հռոմի դրածո Արտավազդ III-ի վտարումը Հայաստանից
- բ. Արտավազդ II-ի եղերական մահը
- գ. հռոմեա-պոնտական պատերազմների սկիզբը
- դ. Առաջին եռապետության կազմավորումը Հռոմում
- ե. Արտաշես II-ի դավադիր սպանությունը
- զ. Խառանի ճակատամարտը
- է. թագաժառանգ Բակուրի հրամանատարությամբ հռոմեացիների վտարումը Ասորիքից, Կիլիկիայից, Փյունիկիայից, Պաղեստինից և Հրեաստանից
- ը. հռոմեա-պոնտական պատերազմների ավարտը
- թ. Կրասոսի պարթևական արշավանքի սկիզբը
- ժ. Միհրդատ Եվպատորի մահը

- 1) թ
- 2) դ
- 3) գ
- 4) է

Տրված իրադարձություններից ո՞րն է տեղի ունեցել չորրորդը՝ ըստ ժամանակագրական հաջորդականության.

- ա. Լվովի հայկական տպարանի հիմնադրումը
- բ. Օրո հաստատվելը Դյուսելդորֆ քաղաքում
- գ. շահ Աբասի մուտքը Ջուղա
- դ. Առաքել Դավրիժեցու «Գիրք պատմութեանց» աշխատության հրատարակումը հեղինակի կենդանության օրոք
- ե. Նոր Ջուղայի հայկական տպարանի հիմնադրումը
- զ. Անգեղակոթի գաղտնի խորհրդակցությունը
- է. Հակոբ Ջուղայեցի կաթողիկոսի մահը

- 1) բ
- 2) դ
- 3) ե
- 4) է

Կատարել համապատասխանեցում.

1) Խոսրով III Կոտակ	ա) 338–350 թթ.
2) Պապ	բ) 333–341 թթ.
3) Վրթանես Ա Պարթև	գ) 330–338 թթ.
4) Շապուհ II	դ) 370–374 թթ.
5) Ներսես Ա կաթողիկոս	ե) 309–379 թթ.
6) Արշակ II	զ) 353–373 թթ.
7) Տիրան	է) 350–368 թթ.
	ը) 298–330 թթ.

- 1) 1–գ, 2–բ, 3–ա, 4–ը, 5–դ, 6–զ, 7–ե
- 2) 1–է, 2–ա, 3–զ, 4–բ, 5–գ, 6–ը, 7–դ
- 3) 1–զ, 2–դ, 3–ե, 4–բ, 5–է, 6–զ, 7–ա
- 4) 1–զ, 2–դ, 3–բ, 4–ե, 5–զ, 6–է, 7–ա

Ստորև բերված փաստարկներից ո՞ր երեքն են ճիշտ.

- ա. Հայրենական պատերազմում առաջին հայ հերոսը Կարապետ Միմոնյանն էր, որն այդ կոչմանն արժանացավ 1940 թ. հունվարի 15-ին:
- բ. 1937 թ. ապրիլին ձերբակալվեց մարքսիզմ-լենինիզմի ինստիտուտի տնօրեն Ներսիկ Ստեփանյանը:
- գ. 408-րդ հրաձգային դիվիզիան կազմավորվել է Արտաշատում:
- դ. Բալթիկայի համար մղվող մարտերից մեկում 1944 թ. գոհվեց ԽՍՀՄ հերոս Նելսոն Ստեփանյանը:
- ե. 1942 թ. հունիսի 14-ին 390-րդ դիվիզիան ԽՍՀՄ պաշտպանության ժողկոմի հրամանով կազմացրվեց:
- զ. 1953 թ. մարտի 5-ին մահացավ Ի. Ստալինը:
- է. Հայրենական պատերազմի ժամանակ Համազասպ Բաբաջանյանը եղել է ռազմաճակատի հրամանատար:
- 1) ա, դ, գ
  - 2) բ, ե, է
  - 3) դ, ե, գ
  - 4) ա, գ, է

Բերված պնդումներից որո՞նք են ճիշտ.

- ա. Հայաստանի ազատագրությունը, ըստ Մ. Սարաֆյանի ծրագրի, պետք է իրականանար միայն հայերի ուժերով՝ օտար լծի դեմ համաժողովրդական ապստամբության շնորհիվ:
- բ. Արևելյան Վրաստանն ընդգրկող Քարթլի-Կախեթի թագավորության սահմաններում էին ներառված հարավային Հայաստանի մի քանի գավառներ՝ Լոռին, Փամբակը, Շամշադինը, Սյունիքը, Օրդուբադը:
- գ. Ռուսական արքունիքը Հայ եկեղեցու միջոցով իր ազդեցությունն էր պահպանում նաև արևմտահայության և գաղութահայության վրա:
- դ. Բեռլինում մեծ տերությունների ներկայացուցիչներն ուշադրությամբ ծանոթացան Մ. Խրիմյանի գլխավորած հայ պատվիրակների խնդրագրերին և նրանց թույլ տվեցին մասնակցել վեհաժողովին:
- ե. 1877-1878 թթ. պատերազմի օրերին կրկին ապստամբած զեյթունցիների պայքարի արդյունքում Մարաշի փաշան ստիպված է լինում Պապիկ իշխանին ճանաչել Զեյթունի քաղաքագլուխ:
- զ. 1903 թ. գարնանը Սասունի հայտնի Շենիկ գյուղում ստեղծվել է ինքնապաշտպանական ղեկավար մարմին՝ Անդրանիկի գլխավորությամբ:
- է. Դժոխք Հրայրը զգալի աշխատանք է տարել հայ-քրդական դաշինք ստեղծելու ուղղությամբ:
- 1) բ, դ, գ
  - 2) ա, դ, է
  - 3) գ, ե, է
  - 4) գ, ե, գ

Մտորն թվարկված պատմական իրադարձությունների պատճառներից և հետևանքներից որո՞նք են սխալ.

- ա) Արածանիի ճակատամարտից հետո հայ-պարթևական ուժերը մտան Հայաստան և արդյունավետ պայքար մղեցին հռոմեացիների դեմ:
- բ) Արտավազդ II-ը օգնական զորքեր չուղարկեց Կրասսին, քանի որ Օրոդես II-ի գլխավորած ուժերը հարձակվել էին Հայաստանի սահմանամերձ տարածքների վրա:
- գ) Խառանի ճակատամարտի արդյունքում պարսից տերությունը տարածքային կորուստներ ունեցավ Փոքր Ասիայում:
- դ) Հռանդեայի ճակատամարտում հռոմեացիների պարտությունը նպաստեց Հայաստանի նկատմամբ Ներոն կայսեր դիրքորոշման փոփոխմանը:
- ե) Հայոց արքա Խոսրով I-ի որդեգրած ճիշտ քաղաքական դիրքորոշման արդյունքում Հայաստանից հեռացվեցին հռոմեական լեզուները:
- զ) Խաբեության շնորհիվ Կարակալլա կայսրը Ասորիքում ձերբակալում է Հայոց արքա Խոսրով I-ին:
- է) Հռոմի կայսր Մակրինոսը, ի նշանավորումն հայ-հռոմեական դաշինքի վերականգնման, Տրդատ II-ին թագ ուղարկեց և վերադարձրեց Կապադովկիայում Հայաստանին պատկանող կալվածքները:

- 1) ա, գ, ե
- 2) ա, դ, ե
- 3) գ, դ, զ
- 4) բ, գ, է

Կատարել համապատասխանեցում.

Տարեթիվ

Ներգաղթողների թվաքանակ

1) 1962–1982 թթ.	ա) 4000
2) 1947 թ.	բ) 10000
3) 1946 թ.	գ) 8000
4) 1921–1936 թթ.	դ) 42000
5) 1948 թ.	ե) 25000
6) 1950–ական թթ.	զ) 32000
	է) 51000

- 1) 1–գ, 2–դ, 3–ե, 4–բ, 5–ա, 6–է
- 2) 1–դ, 2–բ, 3–է, 4–գ, 5–զ, 6–ա
- 3) 1–ե, 2–բ, 3–զ, 4–ա, 5–է, 6–գ
- 4) 1–գ, 2–ե, 3–է, 4–դ, 5–բ, 6–ա

58

Առանձնացնել չորս պնդումներ, որոնք արտացոլում են Լևոն II-ի ներքին ու արտաքին քաղաքականության արդյունքները.

- ա. Լիակատար հաջողությամբ պսակվեց Անտիոքի համար պայքարը, այն միացվեց Կիլիկյան Հայաստանին:
- բ. Կարգավորվեց երկրի դրամական շրջանառությունը:
- գ. Նա կարևոր հաղթանակներ տարավ մամլուքների նկատմամբ:
- դ. Հայոց պետությունը ստեղծեց ռազմական և առևտրական նավատորմ:
- ե. 1216 թ. նա գրավեց Անտիոք քաղաքը և իշխանությունը հանձնեց իր ազգական Ռայմոնդ-Ռուբենին:
- զ. Վերաշինվեցին և բարեկարգվեցին Այաս և Կոռիկոս նավահանգիստները:
- է. Նա այդպես էլ չկարողացավ թագավորական տիրույթներին միացնել Լամբրոն բերդը:
- ը. Թագավորը արտոնություններից զրկեց Վենետիկի և Ջենովայի վաճառականներին:

- 1) բ, դ, ե, գ
- 2) դ, ե, է, ը
- 3) գ, դ, գ, է
- 4) ա, բ, գ, գ

59

Ընտրել ճիշտ պնդումները.

- ա. Ք. ա. VII դարի առաջին կեսին Հայկական լեռնաշխարհի հարավ-արևմուտքում վերականգնված Հայկազունների իշխանությունը համապատասխանում է սեպագիր աղբյուրների Արմե-Շուբրիա պետական կազմավորմանը:
- բ. Ք. ա. 609 թ. Վանն արդեն Պարույր նահապետի իշխանության տակ էր:
- գ. Տիգրան Երվանդյանին հաջորդել է նրա որդի Վրույրը:
- դ. Հայերի ապստամբությունը ճնշելու համար Դարեհ I-ը ուղարկել է պարսիկ զորավար Վեհմիհրշապուհին:
- ե. Ըստ Պատմահոր հաղորդման՝ Պարույր նահապետը միավորել է Սևանա լճից մինչև Տիգրիս ընկած ողջ տարածքը:
- զ. Տիգրան Երվանդյանը մտերիմ հարաբերություններ ուներ պարսից արքա Կյուրոս Կրտսերի հետ:
- է. Ք. ա. 580-570-ական թթ. նշանավոր դարձած Երվանդ I Սակավակյացի անունով նոր արքայատոհմը կոչվել է Երվանդական, Երվանդյան կամ Երվանդունի:

- 1) բ, դ, ե
- 2) ա, բ, է
- 3) գ, դ, գ
- 4) ա, գ, է

Ընտրել տերմինների կամ հասկացությունների ճիշտ բացատրությունները.

- 1) Ի. Ստալինի մշակած «Ռուսաստանի և անկախ հանրապետությունների փոխհարաբերությունների մասին բանաձևի նախագիծը» ստացել է «Ինքնիշխանության ծրագիր» անվանումը:
- 2) Կոմինտերնի բարձրագույն խորհրդի նախաձեռնությամբ Մոսկվայում կայացած խորհրդաժողովը Արևելքի ժողովուրդների առաջին համագումարն էր:
- 3) Հ. Քաջագնունու հրաժարականից հետո ստեղծված կառավարությունը հայտնի է «բյուրո-կառավարություն» անունով:
- 4) Հայաստանի առաջին հանրապետությունում համայնքային ինքնավարությունները կոչվել են գեմստվոներ:
- 5) Ալեքսանդրապոլում բոլշևիկների ստեղծած ապստամբության ղեկավար մարմինը կոչվում էր Հայաստանի Ռեզմահեղափոխական կոմիտե (ՌՀԿ):
- 6) Փետրվարյան ապստամբության հաղթանակից հետո Երևանում ստեղծված իշխանության մարմինը կոչվում էր Հայաստանի փրկության կոմիտե (ՀՓԿ):
- 7) Այն կազմակերպությունը, որին խորհրդային իշխանություններն օգտագործում էին պաշտոնական եկեղեցու դեմ պայքարում, կոչվում էր «Ազատ եղբայրության եկեղեցի» կամ «Նորացված եկեղեցի»:
- 8) Հայ ազգաբնակչության շահերը պաշտպանելու և ազգային հիմնախնդիրներին հետամուտ լինելու նպատակով ԱՄՆ-ում Հայ հեղափոխական դաշնակցության կողմից ստեղծված կազմակերպությունը կոչվում է Հայկական ազգային կոմիտե կամ Հայ դատի հանձնախումբ:

Թվարկվածներից որո՞նք Արտաշատի հայ-հռոմեական պայմանագրի իրական հետևանքներ չեն.

- 1) Տիգրան II-ը վերականգնեց «Արքայից արքա» տիտղոսը:
- 2) Պարթևները չստացան Կորդուքն ու Հյուսիսային Միջագետքը:
- 3) Հայաստանից անջատվեցին Ծոփքն ու Կորդուքը, որտեղ թագավոր հաստատվեց Տիգրան Կրտսերը:
- 4) Մեծ Հայքը պահպանեց իր նվաճումները Հյուսիսային Կովկասում:
- 5) Հայոց գահը զավթելու Տիգրան Կրտսերի ծրագիրը ձախողվեց:
- 6) Հայկական պետությունը պահպանեց իր նվաճումները Հյուսիսային Միջագետքում:
- 7) Մեծ Հայքը կորցրեց մինչ այդ նվաճած բոլոր տարածքները:

Թվարկվածներից որո՞նք են պատմական իրադարձությունների իրական պատճառներ կամ հետևանքներ.

- 1) 1137 թ. Հովհաննես Կոմնենոս կայսեր՝ Կիլիկիա արշավանքի պատճառը Թորոս I-ին միջերկրածովյան շրջանից դուրս մղելն էր:
- 2) Ավատատիրության խորացմամբ ծառայող ազնվականության հողատարածքները մասնատվում էին, ինչի հետևանքով մեծանում էին թագավորական, պետական հողերը:
- 3) Ժառանգական նախարարական խոշոր հողատիրության աճի հետևանքով թագավորական հողատիրությունը կրճատվում և ամփոփվում էր Միջնաշխարհում գտնվող ոստանում:
- 4) Դենշապուհի աշխարհագրի հետևանքը Հայաստանում հարկերի անօրինակ ծանրացումն էր:
- 5) Վարդանանց պատերազմի արդյունքը հայոց պետության անկախության պահպանումն էր:
- 6) Թորոս II-ի կողմից Մանդալեի որդիներին մահապատժի ենթարկելու պատճառը հայոց Գագիկ I թագավորի սպանությունն էր:
- 7) Անտիոքի դուքսի որդի Ֆիլիպին հայոց գահից զրկեցին նրա ոչ հայամետ քաղաքականության պատճառով:

Տրված փաստարկներից որո՞նք են սխալ.

- 1) 1918 թ. մայիսի 11-ից հունիսի 4-ը Անդրկովկասի իշխանությունները Բաթումում հաշտության բանակցություններ են վարել թուրքերի հետ:
- 2) Արցախի ազատագրական ուժերը 1722 թ. Գանձակի մահմեդականների հետ կնքել էին թուրքական բանակի դեմ համատեղ պայքարի պայմանագիր:
- 3) Թուրքմենչայի հաշտության պայմանագրի կնքումից հետո ստեղծվել է Հայկական մարզը:
- 4) 1862 թ. Ազիզ փաշայի կազմակերպած գրոհը Ջեյթունի վրա ավարտվել է նրանով, որ թուրքերը, կորցնելով ավելի քան 2000 մարդ և իրենց ունեցած հրանոթները, փախուստի են դիմել:
- 5) Ըստ 1878 թ. Բեռլինի հաշտության պայմանագրի՝ Ռուսաստանի և Թուրքիայի միջև կատարվել է գրավված տարածքների փոխանակում:
- 6) 1914 թ. հունվարի 26-ի ռուս-թուրքական համաձայնագրով Արևմտյան Հայաստանում ստեղծվել է միացյալ ինքնավար հայկական տարածք:
- 7) Առաջին հայ ֆիդայական խմբերը հանդես են եկել 1880-ական թթ. կեսերին, որոնց ղեկավարներից հայտնի են Մարգար Վարժապետի, Արաբոյի, Արամ Աչըզբաշյանի և այլոց անունները:

64

Ընտրել ճիշտ պնդումները.

- 1) Մինչև նոր սահմանադրության ընդունումը ՀՀ-ում շարունակում էին գործել ՀԽՍՀ Սահմանադրության այն դրույթները, որոնք նույնիսկ հակասում էին Անկախության հռչակագրի հիման վրա ստեղծված օրենքներին:
- 2) «Աջերի», տրոցկիստների ջախջախումից հետո ՀամԿ(բ)Կ ստալինյան ղեկավարությունը հաստատեց իր բացարձակ իշխանությունը:
- 3) Ստալինյան բռնաճնշումների գագաթնակետը 1938 թվականն էր:
- 4) Հարկադրաբար ստեղծված կոլտնտեսությունները լուծարելուց հետո խորհրդային պետությունը որպես ճնշման միջոց գյուղացիական տնտեսությունների նկատմամբ կիրառեց հարկերի ավելացման քաղաքականությունը:
- 5) Այլախոհները 1970-ական թթ. կեսերին Հայաստանում ստեղծեցին առաջին այլախոհական կազմակերպությունները:
- 6) Մեծ եղեռնի հիսնամյա տարելիցի օրը Երևանում տեղի ունեցան զանգվածային ցույցեր և հանրահավաքներ. Հայաստանում նման ելույթներ եղան նաև 1970-ական թվականներին:
- 7) Վերակառուցման շրջանում Խորհրդային Միությունում հետզհետե սրվող ազգային հարցին գործնական լուծում տալու փոխարեն Մոսկվան վարում էր երկդիմի և խուսանավելու քաղաքականություն:

65

Գտնել այն երկու իրադարձությունները, որոնք խախտում են ստորև տրված շարքի ժամանակագրական հաջորդականությունը.

- 1) Բագրատունիների կենտրոնական թագավորության անկումը
- 2) թյուրք-սելջուկների առաջին արշավանքը Հայաստան
- 3) թյուրք-սելջուկների երկրորդ արշավանքը Հայաստան
- 4) Ծումբի ճակատամարտը
- 5) Շահապիվանի եկեղեցական ժողովը
- 6) Անիի գրավումը Ալի Աբսլանի կողմից
- 7) Մանազկերտի ճակատամարտը
- 8) Դվինի ազատագրումը Զաքարյանների կողմից

66

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) Դիլմանի ճակատամարտը
- 2) Մայքս-Պիկոյի համաձայնագրի նախնական տարբերակի հանձնումը Ռուսաստանի արտգործնախարար Մազոնովին
- 3) Դբոյի ջոկատի կողմից Մուշի գրավումը
- 4) Վարդանի գլխավորությամբ Արարատյան գնդի կազմավորումը
- 5) Արամի նշանակվելը Վանի նահանգապետ
- 6) Նիկոլայ II-ի կողմից պաշտոնապես Օսմանյան կայսրությանը պատերազմ հայտարարելը

--	--	--	--	--	--	--

67

Իրադարձությունները դասավորել ժամանակագրական հաջորդականությամբ.

- 1) ԽՍՀՄ ժողովրդական պատգամավորների առաջին համագումարի բացումը
- 2) ՀՀ Գերագույն խորհրդի սահմանադրական հանձնաժողովի ստեղծումը
- 3) Եվրախորհրդարանի կողմից Հայոց ցեղասպանության դատապարտումը
- 4) ԽՍՀՄ տարածքում Հնչակյան կուսակցության գործունեության դադարեցումը
- 5) ՀՀ դառնալը ՄԱԿ–ի լիիրավ անդամ
- 6) Ազգային միացյալ կուսակցության (ԱՄԿ) ղեկավար մարմնի՝ խորհրդի ձևավորումը

--	--	--	--	--	--	--

68

Հայոց արքաների անունները համապատասխանեցնել իրենց կառուցած քաղաքների անվանումներին.

- ա. Սամոսատ
- բ. Տուշպա (Վան)
- գ. Մծուրք
- դ. Էրեբունի
- ե. Ջարիշատ
- զ. Բազարան

- 1) Շամ
- 2) Արտաշես I
- 3) Սանատրուկ
- 4) Տրդատ I
- 5) Սարդուրի I
- 6) Երվանդ IV
- 7) Արգիշտի I

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

69

Կրթական հաստատությունները համապատասխանեցնել հիմնադրման վայրերին.

- ա. Կ. Պոլիս
- բ. Կալկաթա
- գ. Ախալքալաք
- դ. Ախալցխա
- ե. Աստրախան
- զ. Մոսկվա

- 1) Աղաբաբյան դպրոց
- 2) Մեսրոպյան դպրոց
- 3) Լազարյան ճեմարան
- 4) Սկյուտարի դպրոց
- 5) Կարապետյան դպրոց
- 6) Ներսիսյան դպրոց
- 7) Մարդասիրաց ճեմարան

ա	
բ	
գ	
դ	
ե	
զ	

Տրված 6 պնդումներից յուրաքանչյուրի համար ընտրել՝ «Ճիշտ է», «Միսալ է», «Չգիտեմ» պատասխաններից որևէ մեկը:

- 1) Բագրատունիների օրոք պահպանվել էր Արշակունյաց ժամանակաշրջանին այնքան բնորոշ հակասությունը թագավորի և եկեղեցու միջև:
- 2) Վաղ միջնադարյան Հայաստանում հողատիրության ձևերից էր գանձագին կոչվածը. այդ կարգի հողերը պետական էին և տրվում էին ծառայության դիմաց:
- 3) Հայաստանում ավատատիրական աստիճանակարգի գլուխ կանգնած էր թագավորը, ապա հաջորդ աստիճանին ոստանիկներն էին և հոգևորականները:
- 4) Հայաստանում առաջին բարձրագույն դպրոցը՝ վարդապետարանը, հիմնադրվել է Վաղարշապատում V դ. սկզբներին:
- 5) 1280-ական թվականներին նշանավոր մատենագիր Եսայի Նչեցին հիմնադրել է Աղբերց վանքի դպրոցը, որը Ներսես Մշեցու րաբունապետության տարիներին հայտնի է դառնում Գլաձորի համալսարան անունով:
- 6) Դավիթ Ալավկաորդին է հայ իրականության մեջ առաջին անգամ փորձ արել իրավական մեկ համակարգի մեջ ներառելու եկեղեցական և աշխարհիկ իրավունքը և ստեղծելու միասնական օրենսդրություն: